

Kinh nghiệm hướng dẫn, bồi dưỡng sinh viên ôn thi kiểm tra các môn Lý luận Chính trị ở Trường Đại học Công nghệ Đông Á

Trịnh Thanh Hải*

*ThS, Phó Trưởng Khoa Cơ bản, Trường Đại học Công nghệ Đông Á

Received: 18/8/2023; Accepted: 23/8/2023; Published: 5/9/2023

Abstract: Teaching Social Sciences and Humanities subjects in the direction of human development is a process under the organization, direction, and control of lecturers, students voluntarily, actively, and creatively participate in learning activities, aiming to gradually dominate and transform teaching content into political qualities, revolutionary ethics and the corresponding officer's capacity system, in accordance with the goals and characteristics of the subject.

Keywords: Influential factors, teaching, social sciences and humanities, military officer school

1. Đặt vấn đề

Hướng dẫn, bồi dưỡng SV ôn thi kiểm tra không những giúp người học tái hiện lại nội dung kiến thức đã được học, hình thành các kỹ năng, kỹ xảo, liên hệ vận dụng lý luận vào thực tiễn một cách nhanh nhất, hiệu quả nhất, mà còn giúp cho giảng viên thu được những thông tin ngược để tiếp tục đổi mới, hoàn thiện hệ thống bài giảng nhằm không ngừng nâng cao chất lượng giảng dạy cho các đối tượng.

Trong thời gian vừa qua ở Tổ Bộ môn Lý luận thuộc Khoa Cơ bản, Trường Đại học Công nghệ Đông Á đã thực hiện tốt các qui định trong lên lớp, sau lên lớp, trong hướng dẫn ôn thi kiểm tra đều được thực hiện đầy đủ, đúng qui trình không để xảy ra sai sót, đáp ứng tốt đề nghị hướng dẫn, ôn luyện của các lớp, các ngành học. Tổ chức tốt việc rút kinh nghiệm sau mỗi nội dung ôn, thi kiểm tra. Tuyệt đại đa số SV viên có thái độ, động cơ học tập đúng đắn chấp hành nghiêm qui chế, qui định, hướng dẫn ôn thi kiểm tra.

Đội ngũ giảng viên sâu sát nắm chắc chất lượng ôn tập của SV, có nhiều biện pháp tích cực nâng cao chất lượng học tập các môn lý luận, chủ động phối hợp nhịp nhàng với đội ngũ cán bộ cố vấn học tập của các lớp, các khoa nhằm nâng cao chất lượng ôn thi kiểm tra của SV.

2. Một số giải pháp hướng dẫn, bồi dưỡng SV ôn thi kiểm tra các môn lý luận chính trị ở Trường Đại học Công nghệ Đông Á

2.1. Nâng cao nhận thức, trách nhiệm của SV đối với việc học tập, ôn thi kiểm tra các môn Lý luận chính trị.

Học tập, ôn thi kiểm tra là quá trình hoạt động tiếp thu tri thức của mỗi cá nhân, là tiền đề quan trọng để

dẫn tới sự phát triển ở mỗi người. Quá trình học tập đó bao gồm: học tập ở trường lớp trong những giai đoạn nhất định và tự học trong cả cuộc đời của mỗi người. Chủ tịch Hồ Chí Minh cho rằng còn sống thì còn phải học tập. Đây là biện pháp tốt nhất để nâng cao trình độ hiểu biết, đáp ứng tốt mục tiêu, yêu cầu giáo dục đào tạo của Nhà trường, Chủ tịch Hồ Chí Minh cho rằng: “Nếu không chịu khó học thì không tiến bộ được. Không tiến bộ là thoái bộ. Xã hội càng đi tới, công việc càng nhiều, máy móc càng tinh xảo. Mình mà không chịu học thì lạc hậu, mà lạc hậu là bị đào thải, tự mình đào thải mình”. Để tự học đạt kết quả, Người cho rằng mỗi người phải xác định được mục đích, động cơ học tập đúng đắn. Phải học với thái độ nghiêm túc, khiêm tốn, thật thà, không dấu dốt, không được tự cho mình là đủ rồi, biết hết rồi. Người nhắc nhở: Kiêu ngạo, tự phụ, tự mãn là kẻ thù số một của học tập.

Quán triệt và vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh, thời gian qua cùng với nhiệm vụ giảng dạy đội ngũ cán bộ, giảng viên của Tổ Bộ môn đã làm tốt công tác giáo dục nhằm làm cho SV quán triệt sâu sắc mục tiêu, yêu cầu đào tạo, nhận thức đúng đắn vai trò, tác dụng của các môn lý luận đối với việc thực hiện nhiệm vụ cũng như giải quyết những vấn đề thực tiễn của nhiệm vụ học tập, rèn luyện và thực tiễn cuộc sống đang đặt ra. Trên cơ sở đó để xác định thái độ, động cơ đúng đắn, ý chí quyết tâm cao, củng cố niềm tin, rèn luyện ý chí phấn đấu, đức tính kiên trì, óc phê phán, sự say mê, hứng thú trong học tập và nghiên cứu.

Trong quá trình ôn thi kiểm tra, hầu hết SV đã xác định đúng đắn mục tiêu, kết quả phấn đấu của từng môn học từ đó xây dựng ý thức, trách nhiệm, động cơ

học tập đúng đắn. Xác định phương pháp ôn tập phù hợp với từng nội dung, từng môn học. Tự xác định trình độ của bản thân để xây dựng kế hoạch, lựa chọn phương pháp, điều chỉnh hoạt động ôn tập nhằm đạt kết quả cao nhất.

2.2. Không ngừng phát huy vai trò và trách nhiệm của đội ngũ giảng viên trong giảng dạy, hướng dẫn, bồi dưỡng ôn thi, kiểm tra các môn lý luận chính trị cho SV.

Vai trò của đội ngũ giảng viên trong nâng cao chất lượng giảng dạy còn được biểu hiện ở việc kiểm tra đánh giá chất lượng kết quả của người học. Đánh giá đúng đắn, khoa học, có trách nhiệm sẽ đem lại bầu không khí học tập sôi nổi, tạo động cơ tốt cho người học. Thực tiễn cho thấy: việc chăm, cho điểm khách quan, chính xác đã tăng thêm tính tích cực say mê học tập, rèn luyện của SV. Ngược lại, nếu đánh giá thiếu khách quan không chính xác sẽ làm cho người học thờ ơ, thụ động với quá trình học tập, rèn luyện.

Để nâng cao chất lượng học tập cũng như ôn thi, kiểm tra các môn lý luận chính trị, người học không những phải có động cơ, thái độ tự học đúng mà còn phải có phương pháp học tập, ôn thi kiểm tra khoa học. Đảng ta khẳng định “*Nhà giáo là nhân tố quyết định chất lượng giáo dục, đào tạo*”. Chất lượng giảng dạy là tổng hợp của nhiều yếu tố tác động biện chứng lẫn nhau, trong đó yếu tố hàng đầu là chất lượng nội dung bài giảng, phương pháp giảng dạy và hướng dẫn ôn thi kiểm tra, đánh giá kết quả.

Đội ngũ giảng viên không đơn thuần chỉ là truyền đạt các kiến thức mà còn tổ chức điều khiển, kiểm tra, đánh giá, nắm kiến thức kỹ năng, kỹ xảo và chất lượng học tập của SV. Trong các hoạt động đó, có rất nhiều phương pháp để truyền tải tri thức đến người học. Sử dụng phương pháp giảng dạy là nghệ thuật truyền tải tri thức của người giảng viên, tuy nhiên, sẽ không có một phương pháp nào giữ vai trò độc tôn cho mọi môn học. Vì vậy, người giảng viên phải tích cực, chủ động kết hợp nhiều phương pháp hoặc chọn phương pháp phù hợp với nội dung và đối tượng đào tạo. Trong tổ chức điều khiển hoạt động giảng dạy người giảng viên luôn tự tin, làm chủ nội dung, thời gian để thể hiện phương pháp tác động của mình. Đồng thời, người giảng viên luôn có sự định hướng nghiên cứu các vấn đề lý luận, thực tiễn để người học có cách tiếp cận đúng đắn khoa học, giải quyết hiệu quả theo mục tiêu, yêu cầu đào tạo.

Vì vậy, trong quá trình giảng dạy, giảng viên đã tuân thủ chặt chẽ kế hoạch, nội dung, thời gian

đã được phê duyệt. Bồi dưỡng cho SV các kỹ năng nghe, ghi chép, đọc sách, ghi nhớ bài, thu thập thông tin, tự nghiên cứu, biết tập trung tư tưởng, tiết kiệm thời gian, xây dựng kế hoạch ôn tập một cách chặt chẽ, khoa học.

Kết thúc mỗi bài giảng, giảng viên đã khái quát lại nội dung trọng tâm, trọng điểm một cách ngắn gọn, dễ nhớ, dễ hiểu, bồi dưỡng phương pháp ôn luyện bài ngay sau khi lên lớp, những nội dung trọng tâm, trọng điểm cần nghiên cứu cho bài tiếp theo.

Khi phổ biến vấn đề ôn, giảng viên đã hướng dẫn SV cách làm đề cương theo yêu cầu của từng môn học, làm mẫu 1 hoặc 2 vấn đề theo cách sơ đồ hóa kiến thức, hướng dẫn SV cách nghiên cứu tìm từ khóa, hiểu bản chất trong từng vấn đề, nội dung ôn tập, qui định thời gian làm và hoàn thành đề cương ôn tập. Kịp thời chấn chỉnh nhắc nhở những biểu hiện ngại học, chông chờ ỷ lại, làm đề cương theo cách đối phó, chép lại bài giảng, sao chép đề cương,...

Sau khi SV hoàn thành đề cương ôn tập, giảng viên thường xuyên phối hợp hiệp đồng chặt chẽ với cố vấn học tập, nắm chắc địa điểm, thời gian, nội dung ôn tập từng buổi của SV, tham gia quản lý, duy trì, nhắc nhở SV ôn tập; hướng dẫn, bồi dưỡng cho SV kỹ năng học nhóm, trao đổi, thảo luận, xây dựng mô hình tổ học tập, đôi bạn học tập giúp nhau nâng cao kết quả học tập.

Khi hướng dẫn SV ôn tập, giảng viên căn cứ vào những vấn đề ôn, kêu gọi cho SV cách tiếp cận vấn đề, những nội dung cần nghiên cứu, yêu cầu đạt được, phương pháp nghiên cứu, hướng vận dụng liên hệ thực tiễn trong từng vấn đề, các tài liệu cần nghiên cứu, tham khảo. Trong quá trình SV ôn tập, giảng viên luôn sâu sát, nắm chắc những vấn đề SV chưa giải quyết được, chưa thống nhất về nhận thức hoặc những vấn đề mới nảy sinh để đưa ra giải quyết kịp thời. Giai đoạn chuẩn bị thi kiểm tra, giảng viên đã tổ chức thi, kiểm tra thử để đánh giá kết quả ôn tập của SV nhằm khắc phục tình trạng học lệch, học tủ và thụ động trong quá trình ôn tập của SV.

2.3. Thường xuyên nêu cao tinh thần trách nhiệm và vai trò của đội ngũ cán bộ cố vấn học tập.

Đội ngũ cán bộ là cố vấn học tập của SV ở Trường Đại học Công nghệ Đông Á có vai trò rất quan trọng trong việc quán triệt, tổ chức thực hiện thắng lợi mọi mục tiêu, yêu cầu về giáo dục, đào tạo của Nhà trường. Bởi đây là lực lượng thường xuyên gần gũi với SV trong tổ chức thực hiện công tác giáo dục, đào tạo, quản lý, rèn luyện SV. Chủ tịch Hồ Chí Minh, Người sáng lập và rèn luyện Đảng ta

luôn đánh giá cao vai trò to lớn của đội ngũ cán bộ. Người khẳng định: Cán bộ là cái gốc của mọi công việc “*Công việc thành công hoặc thất bại đều do cán bộ tốt hay kém.*” và Người còn chỉ rõ: “*Bất cứ chính sách, công tác gì nếu có cán bộ tốt thì thành công.*”

Đội ngũ cán bộ cố vấn học tập của SV không chỉ là người quản lý trực tiếp SV mà còn là nhà sư phạm, nhà giáo dục, với tư cách là người thầy giáo thứ hai đối với SV. Hoạt động quản lý, hướng dẫn của cán bộ cố vấn học tập của SV gắn bó hữu cơ với hoạt động giáo dục, nhằm bồi dưỡng niềm tin, động cơ, thái độ trách nhiệm học tập, nâng cao kiến thức, kinh nghiệm, rèn luyện phẩm chất, nhân cách của SV theo mục tiêu yêu cầu đào tạo. Từ lời nói, việc làm đến nhân cách của người cán bộ trong hoạt động thực tiễn, trong sinh hoạt đời thường, luôn tác động ảnh hưởng đến việc hình thành và phát triển, hoàn thiện nhân cách của SV. Vai trò của đội ngũ cán bộ cố vấn học tập của SV còn được thể hiện ở việc quản lý nắm chắc mọi mặt, mọi hoạt động, các mối quan hệ của SV, đặc biệt là nắm vững quá trình học tập, rèn luyện của từng SV và cả lớp, trên cơ sở đó định hướng, chỉ đạo, tổ chức cho SV phấn đấu theo mô hình, mục tiêu yêu cầu đào tạo.

2.4. Phát huy tính tích cực của cá nhân SV trong việc nâng cao chất lượng tự học và khơi dậy tinh thần say mê của SV trong học tập, ôn thi kiểm tra các môn lý luận chính trị.

Thực tế cho thấy, quá trình tự học và ôn thi chỉ mang lại kết quả khi SV có nhận thức đúng, tích cực chủ động, biết biến quá trình đào tạo thành quá trình tự đào tạo. Với các môn học lý luận chính trị, việc phát huy tính tích cực chủ động trong quá trình học tập, ôn tập của SV càng có ý nghĩa quan trọng. Bàn về chủ trương đổi mới trong giáo dục, đào tạo, Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII của Đảng cũng xác định: “Tiếp tục đổi mới mạnh mẽ và đồng bộ các yếu tố cơ bản của giáo dục, đào tạo theo hướng coi trọng phát triển phẩm chất, năng lực của người học”.

Trong quá trình học tập, SV phải nắm vững mục tiêu, yêu cầu và nhiệm vụ giáo dục, đào tạo, có động cơ học tập đúng đắn; tham gia một cách chủ động, tích cực vào mọi khâu của quá trình giáo dục, đào tạo. Để nâng cao chất lượng ôn thi kiểm tra các môn lý luận của SV, bên cạnh những kinh nghiệm khả năng của mỗi cá nhân SV thì cần có những buổi trao đổi nhóm, những buổi tọa đàm chuyên đề về phương pháp tự học, ôn thi từ đó mỗi SV vận dụng nhằm nâng cao chất lượng ôn thi của bản thân. Cụ thể là: Thường xuyên ôn luyện kiến thức bài học cũ, chuẩn bị tốt

nội dung bài học mới. Tập trung chú ý nghe giảng, truyền cảm hứng cho từng bài học. Tăng cường trao đổi, thảo luận, học tập nhóm về nội dung bài học và những vấn đề lý luận hoặc thực tiễn liên quan. Chú trọng đọc sách và tài liệu tham khảo, thường xuyên liên hệ lý luận với thực tiễn. Công tác ôn thi và kiểm tra là thước đo đánh giá trình độ của SV, giúp SV rèn luyện phương pháp, bản lĩnh trước mỗi vấn đề cần phải giải quyết trong học tập nói chung cũng như các môn lý luận chính trị nói riêng.

Bên cạnh đó, SV cần được trang bị và thực hành tốt các phương pháp học tập như: phương pháp tìm tài liệu, đọc tài liệu, nghe giảng, sơ đồ hóa kiến thức, học với giáo trình, học với phương tiện dạy học, học thông qua xêmina, học nhóm, học thông qua nghiên cứu khoa học, học khi đi thực tập, thực tế;... Cùng với đó là các phương pháp ghi nhớ thông tin, diễn đạt ý kiến, viết các đoạn văn khoa học; các phương pháp tự kiểm tra, đánh giá;... Đồng thời, SV cũng cần được trang bị và thực hiện tốt các kỹ năng mềm như kỹ năng quản lý thời gian, kỹ năng làm việc nhóm, kỹ năng thuyết trình, kỹ năng giải quyết vấn đề,...

Tự học là một quá trình, vì thế nếu như SV xây dựng được một thời gian biểu học tập cụ thể và hợp lý, quá trình tự học sẽ diễn ra thuận lợi, không bị gián đoạn, năng lực tự học vì thế cũng sẽ được tích lũy dần dần. Ngược lại, nếu SV học không có quy củ hay phân bổ thời gian không hợp lý sẽ gây ra tình trạng mau chán và dễ quên, thói quen tự học sẽ dần dần mai một.

3. Kết luận

Việc thực hiện đồng bộ các giải pháp nói trên sẽ góp phần quan trọng vào việc phát huy vai trò tích cực, tự giác, sáng tạo trong tự học và ôn thi, nêu cao tính độc lập trong nghiên cứu của SV, góp phần nâng cao hơn nữa chất lượng dạy và học cũng như ôn thi kiểm tra, đánh giá các môn lý luận chính trị ở trường Đại học Công nghệ Đông Á trong giai đoạn hiện nay./.

Tài liệu tham khảo

1. Đảng Cộng sản Việt Nam (1997). *Văn kiện Hội nghị lần thứ ba BCH TƯ Khóa VIII*, Nxb CTQG, Hà Nội, tr.38
2. Đảng Cộng sản Việt Nam (2016). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII, Văn phòng Trung ương Đảng*, Nxb CTQG, Hà Nội, tr. 115
3. Hồ Chí Minh toàn tập (2011), Tập 5, Nxb CTQG, Hà Nội, tr 313.
4. Hồ Chí Minh toàn tập (2011), Tập 6, Nxb CTQG, Hà Nội, tr 356.